

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра технологій в ресторанному господарстві,
готельно-ресторанної справи та підприємництва

**О. Ніколайчук, Н. Приймак, О. Сімакова, О. Чернега,
Н. Іванова, О. Романуха**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Ступінь: магістр
Галузь знань 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»

Кривий Ріг
2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра технологій в ресторанному господарстві,
готельно-ресторанної справи та підприємництва

**О. Ніколайчук, Н. Приймак, О. Сімакова, О. Чернега,
Н. Іванова, О. Романуха**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Ступінь: магістр

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»

Затверджено на засіданні
кафедри технології в ресторанному
господарстві, готельно-ресторанної
справи та підприємництва
Протокол №
від “31” серпня 2022 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол №1
від “31” серпня 2022 р.

УДК 338.48

Ніколайчук О.

Н 75 Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти ОП «Готельно-ресторанний бізнес» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», ступінь «магістр» / О. Ніколайчук, Н. Приймак, О. Сімакова, О. Чернега, Н. Іванова, О. Романуха ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. техн. в рест. госп. гот.-рест. справи та підприємництва. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2022. - 12 с.

Методичні рекомендації розроблені для надання допомоги здобувачам вищої освіти, що навчаються за ОП «Готельно-ресторанний бізнес» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», у виконанні кваліфікаційної роботи. У методичних рекомендаціях сформульовано мету кваліфікаційної роботи, порядок її написання, вимоги до структури, оформлення роботи та підготовки до захисту.

УДК 338.48

© Ніколайчук О., Приймак Н.,
Сімакова О., Чернега О., Іванова Н.,
Романуха О., 2022

© Донецький національний
університет економіки й торгівлі
імені Михайла Туган-
Барановського, 2022

ЗМІСТ

1. Нормативне підґрунтя виконання та захисту кваліфікаційної роботи	5
2. Мета виконання кваліфікаційної роботи	5
3. Організація процесу виконання та захисту кваліфікаційних робіт	7
4. Структура та зміст кваліфікаційної роботи	9

1. НОРМАТИВНЕ ПІДГРУНТЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основними документами, які регламентують порядок організації процесу виконання та захисту кваліфікаційних робіт у Донецькому національному університеті економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, їх мету та завдання, а також вимоги щодо їх підготовки та захисту, є:

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.

Закон України «Про освіту» від 16.07.2019 р. № 10-р/2019.

Положення ДонНУЕТ про організацію освітнього процесу в Донецькому національному університеті економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (П ДонНУЕТ 02.01-01-2020).

Положення ДонНУЕТ про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти (П ДонНУЕТ 02.02-07–2020).

Положення ДонНУЕТ про запобігання та виявлення академічного плагіату (П ДонНУЕТ 02.02-10-2020).

Положення про екзаменаційну комісію (П ДонНУЕТ 02.01 - 06 - 2020).

Стандарт Університету «Вимоги до оформлення письмових робіт здобувачів вищої освіти», СТУ ДонНУЕТ 02.02 - 30 – 2020.

2. МЕТА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до Положення ДонНУЕТ про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти (П ДонНУЕТ 02.02-07-2020), кваліфікаційна робота – це самостійна робота здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, що виконується на завершальному етапі здобуття першого або другого рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання вимогам стандартів вищої освіти.

Кваліфікаційна робота являє собою викладення результатів самостійного оригінального дослідження актуального питання в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки.

Метою кваліфікаційної роботи є відображення знань, вмінь та навичок здобувача ВО магістерського рівня, здобутих протягом періоду навчання, з особливим акцентом на компетентності відповідно освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанний бізнес»: здатність ставити та успішно вирішувати на достатньому професійному рівні науково-дослідницькі та практичні завдання, узагальнювати практику готельно-ресторанного бізнесу, прогнозувати напрями його розвитку, розв'язувати професійні проблеми та складні практичні завдання у сфері готельного та ресторанного бізнесу в умовах невизначеності, як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Відповідно змісту освітньої програми, здобувачі вищої освіти через кваліфікаційну роботу демонструють:

здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей;

здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність приймати обґрунтовані рішення;

здатність працювати в міжнародному контексті;

здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу;

здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу;

здатність створювати і впроваджувати продуктові, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами;

здатність до підприємницької діяльності;

здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг;

здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання інноваційних технологій у сфері готельного та ресторанного бізнесу;

здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації;

здатність ідентифікувати конкурентні моделі готельного та ресторанного ринків, розробляти механізм розвитку конкурентних переваг та ключових компетенцій підприємства готельного та ресторанного бізнесу;

здатність застосовувати сітьове і календарне планування в управлінні проектами в готельному та ресторанному бізнесі, діагностувати виникнення

і розвиток кризового процесу суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу; застосовувати технології антикризового управління; планувати за моделями Scenario-Based та Capacity-Based;

здатність управляти доходами та прибутковістю закладів готельного та ресторанного бізнесу на основі підходів Revenue management;

здатність застосовувати технології реінжинірингу та оптимізації бізнес-процесів під час діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

здатність використовувати інноваційні ресторанны технології, сировину та устаткування у практичній діяльності, науково обґрунтовувати вибір параметрів та ходу технологічних процесів виробництва інноваційних видів продукції.

Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» виконуються за тематикою, запропонованою групою забезпечення освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанний бізнес» другого рівня вищої освіти та затвердженою рішенням кафедри технологій в ресторанному господарстві, готельно-ресторанної справи та підприємництва.

Кваліфікаційні роботи обов'язково перевіряються на плагіат.

Зміст, мета та завдання кваліфікаційної роботи визначається її темою.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Процес виконання та захисту кваліфікаційних робіт складається із 2 етапів: підготовчого та виконавчого.

На підготовчому етапі здійснюється:

1. Вибір теми кваліфікаційної роботи.

Відповідно до Положення ДонНУЕТ про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти (П ДонНУЕТ 02.02-07-2020), теми кваліфікаційних робіт затверджуються на засіданні випускової кафедри та оприлюднюються на її сайті до 1 квітня поточного навчального року.

До 1 травня здобувач вищої освіти має можливість ознайомитися із тематикою кваліфікаційних робіт та узгодити тему із керівником кваліфікаційної роботи.

До 10 травня здобувачі вищої освіти подають на ім'я завідувача кафедри заяву, у якій просять закріпити за ними певну тему кваліфікаційної роботи. Здобувачі вищої освіти можуть запропонувати свою тему кваліфікаційної роботи за умови відповідного обґрунтування доцільності її розробки. При цьому необхідно враховувати, що назва теми кваліфікаційної роботи має бути актуальною, чіткою, лаконічною і в той же час найбільш повно відображати сутність та зміст питань, що розглядаються. Тема кваліфікаційної роботи має бути сформульована щонайбільше із 11 слів.

До 1 вересня видається наказ по Університету про закріплення тем кваліфікаційних робіт, призначення керівників та консультантів.

Визначення мети та формулювання основних завдань кваліфікаційної роботи.

2. Визначення та узгодження мети, формулювання основних завдань кваліфікаційної роботи.

3. Складання плану роботи над кваліфікаційною роботою та узгодження його із керівником.

4. Вивчення літератури й добір фактографічної інформації.

На виконавчому етапі:

1. Підготовка кваліфікаційної роботи відповідно до узгодженого із керівником плану із дотриманням основних вимог щодо її структури та змісту.

2. Перевірка кваліфікаційної роботи на запозичення.

3. Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі технологій в ресторанному господарстві, готельно-ресторанної справи та підприємництва, під час якого здобувач ВО повинен представити перед комісією магістерську роботу в роздрукованому, але не зшитому (зброшурованому) вигляді, (відбувається за 3-4 тижня до захисту, дати проведення попереднього захисту визначаються в наказі). Комісія обговорює основні положення кваліфікаційної роботи, надає рекомендації щодо удосконалення окремих розділів.

4. Допуск гарантом освітньої програми кваліфікаційної роботи до захисту. Кваліфікаційна робота допускається до захисту, якщо показник її оригінальності відповідає вимогам Університету, робота виконана із дотриманням існуючих вимог щодо змісту, структури, оформлення та строків виконання.

5. Захист кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, графік роботи якої затверджує перший проректор. Захист супроводжується відповідним роздатковим матеріалом та презентацією.

Керівник кваліфікаційної роботи здійснює поточний контроль виконання даної роботи; видає завдання на кваліфікаційну роботу із календарним графіком її виконання. Основна відповідальність за зміст та результати написання кваліфікаційної роботи лежить на здобувачеві вищої освіти.

4. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Структура кваліфікаційної роботи – це послідовність розташування її основних частин.

Основними частинами кваліфікаційної роботи є:

1. **Титульний аркуш.** Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи.

2. **Завдання на кваліфікаційну роботу**

3. Реферат – частина кваліфікаційної роботи, яка призначена для ознайомлення з кваліфікаційною роботою і вміщує коротку інформацію, яка розкриває сутність і зміст роботи.

Реферат включає інформацію про: об'єкт, предмет, мету та завдання кваліфікаційної роботи, методи / методику аналізу, а також його основні висновки та рекомендації. Обсяг реферату становить 1-2 сторінки.

4. Зміст – частина кваліфікаційної роботи, яка відображає її структуру та містить інформацію про найменування та номери початкових сторінок усіх її частин, крім титульного аркуша.

5. Вступ. У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її розроблення, невирішені питання, мета кваліфікаційної роботи та її завдання, об'єкт (процес чи явище, що породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення) та предмет (це те, що знаходиться в межах об'єкта, становить науковий або практичний інтерес), методи. Обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Таким чином, вступ до кваліфікаційної роботи має відповідати на наступні питання:

5.1. Що вивчатися / досліджується у кваліфікаційній роботі?

5.2. Чому цю проблему / феномен важливо дослідити?

5.3. Що було відомо про цю проблему / феномен до того, як було розпочато виконання кваліфікаційної роботи?

5.4. Яким чином вивчається / досліджується проблема / феномен?

5.5. Як ця кваліфікаційна робота розвинула знання про проблему / феномен, які вивчаються?

6. Основна частина – частина кваліфікаційної роботи, у якій викладаються основні її положення. Інформація, що наводиться у основній частині кваліфікаційної роботи, має відповідати темі, меті та завданням дослідження, подаватися грамотно, науковим стилем. У тексті не повинно бути виразів типу: “я вважаю”, “мені здається”, “у нас прийнято” тощо. Замість них рекомендуються вирази: “вважається доцільним”, “як свідчить проведений аналіз” тощо.

Під час написання основної частини необхідно дотриматися основних принципів подання інформації:

Доказовість. Необхідно забезпечити наявність доказової бази щодо всієї інформації, яка наводиться у кваліфікаційній роботі, активно використовувати статистичні дані.

Селективність. Вся інформація, яка наводиться у кваліфікаційній роботі, має бути присвячені досягненню її мети та вирішенню завдань.

Помірковане цитування. Важливо не переобтяжувати текст цитатами, а наводити резюме або власні висновки із прочитаного. При цьому передавання авторської інформації має здійснюватися точно, але власними словами із обов'язковим посиланням на першоджерело.

Узагальнення та синтез. Кваліфікаційна робота має продемонструвати вміння здобувача вищої освіти узагальнювати великі обсяги інформації, роботи власні висновки, синтезувати / генерувати нові знання.

Домінанта власної позиції. Більша частина тексту кваліфікаційної роботи має відображати авторську позицію та висновки.

Обсяг основної частини – 30-35 сторінок.

Основна частина кваліфікаційної роботи умовно складається із таких елементів:

Теоретико-методичні основи досліджуваної теми (обсяг – 12-15 сторінок), які містять:

Аналіз та узагальнення теоретичних розробок з теми кваліфікаційної роботи. Дана складова основної частини кваліфікаційної роботи має містити інформацію про існуючі підходи до розуміння сутності явищ, процесів, які є об'єктом аналізу кваліфікаційної роботи. Здобувач ВО повинен коротко представити огляд літератури досліджуваної теми та стисло хронологію історії проблеми. Це можуть бути монографії, статті, дослідницькі роботи, представлені в пресі або в Інтернеті. Важливо виявити та систематизувати думки різних світових авторів, вибрати теорії та концепції, які будуть використані для пошуку відповідей на питання дослідження; висловити та обґрунтувати думку щодо проблеми.

Опис методики, яка буде використовуватися для аналізу предмета кваліфікаційної роботи.

Аналітична частина (по об'єкту дослідження) передбачає вивчення, дослідження та аналіз проблеми (обсяг – 18-20 сторінок). Для аналізу об'єкта дослідження, а також для висновків та узагальнень застосовується методика та послідовність дослідження, визначені в теоретичній частині.

Ця частина магістерської роботи є найбільшою, і зміст висновків та рекомендацій залежатимуть від висновків, сформульованих в кінці цієї частини.

7. Висновки та рекомендації (6-10 сторінок). Викладаються авторські пропозиції щодо розв'язання проблем, які були встановлені в результаті аналізу.

Даний розділ містить основні висновки та пропозиції дослідження, викладені в основному тексті магістерської кваліфікаційної роботи, рекомендує рішення проблеми та вказує простір для реалізації нових ідей. Кваліфікаційна робота магістра повинна містити висновки та рекомендації, які пов'язані між собою та остаточно показують, що мета та завдання досягнуті.

8. Список використаних джерел – частина кваліфікаційної роботи, яка містить інформацію про джерела літератури, використані під час написання кваліфікаційної роботи, відображає вміння здобувача вищої освіти ідентифікувати валідні, надійні та актуальні джерела інформації. Кожне включене у такий список джерело повинне мати відображення в тексті кваліфікаційної роботи, бути використане для її написання. Серед різних джерел інформації слід віддавати перевагу сайтам статистичних служб, міжнародних організацій, законам та іншим нормативно-правовим актам України та інших країн, монографіям, науковим статтям, навчальним посібникам. Необхідно звертати увагу на рік, яким датуються джерела

інформації, віддаючи перевагу тим, які були опубліковані не пізніше 5 років тому. Оформлення списку використаних джерел здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015.

9. **Додатки** – частина кваліфікаційної роботи, у якій можуть бути подані необхідні таблиці, рисунки, розрахунки тощо.

Навчальне видання

*Ніколайчук Ольга Анатоліївна
Приймак Наталія Сергіївна
Сімакова Ольга Олександрівна
Чернега Оксана Богданівна
Іванова Наталя Сергіївна*

Кафедра технологій в ресторанному господарстві,
готельно-ресторанної справи та підприємництва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Ступінь: магістр

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.